

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

ԵՆԹԱԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎԵՃԸ ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

7 դեկտեմբերի 2022 թվական

ք. Երևան

ուսումնասիրելով ըստ հայցի՝ Խաչատուր Մարտիրոսյանի ընդդեմ ՀՀ ճանապարհային ոստիկանության՝ վնասի հատուցման պահանջի մասին, թիվ ՀԿԴ/0055/02/22 (ԵԴ/2401/02/22) քաղաքացիական գործի ենթակայությունը որոշելու նպատակով այն Վճռաբեկ դատարանի նախագահին ուղարկելու վերաբերյալ ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի՝ 2022 թվականի նոյեմբերի 28-ի որոշումը,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց Ի

Գործի դատավարական նախապատմությունը.

1. Խաչատուր Մարտիրոսյանը (այսուհետ նաև՝ Հայցվոր) 2022 թվականի հունվարի 18-ին հայցադիմում է ներկայացրել Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան ընդդեմ ՀՀ ճանապարհային ոստիկանության (այսուհետ նաև՝ Պատասխանող)՝ վնասի հատուցման պահանջի մասին:

2. Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի (այսուհետ նաև՝ Դատարան)՝ 2022 թվականի մարտի 15-ի որոշմամբ հայցադիմումն ընդունվել է վարույթ:

3. Դատարանի 2022 թվականի նոյեմբերի 14-ի որոշմամբ քաղաքացիական գործը հաճնվել է ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի քննությանը:

4. 2022 թվականի նոյեմբերի 25-ին թիվ ԵԴ/2401/02/22 քաղաքացիական գործը ստացվել է ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանում, որին շնորհվել է ՀԿԴ/0055/02/22 համարը:

5. Հակակոռուպցիոն դատարանի 2022 թվականի նոյեմբերի 28-ի որոշմամբ քաղաքացիական գործի ենթակայությունը որոշելու նպատակով այն ուղարկվել է ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի նախագահին:

6. Գործը ՀՀ Վճռաբեկ դատարանում ստացվել է 2022 թվականի նոյեմբերի 30-ին:

Ենթակայության մասին վեճի լուծման համար էական նշանակություն ունեցող փաստական հանգամանքները.

7. 2022 թվականի հունվարի 18-ին դիմելով դատարան՝ Հայցվորը ներկայացրել է վնասի հատուցման պահանջ: Համաձայն ներկայացված հայցադիմումի՝ ՀՀ վարչական դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած 2020 թվականի մարտի 12-ի թիվ ՎԴ/6131/05/18 վճռով «MERSEDES-BENZ E320» մակնիշի 10 OD 045 հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի մասնակցությամբ 2017 թվականի հունիսի 29-ին տեղի ունեցած վթարի մեջ մեղավոր կողմ է հանդիսացել ՀՀ ոստիկանության «Ճանապարհային ոստիկանություն» ծառայությունը, իսկ ըստ «Արմենիա Ինշուրանս» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության պատվերով իրականացված՝ փորձագետի եզրակացության, «MERSEDES-BENZ E320» մակնիշի 10 OD 045 հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի մասնակցությամբ 2017 թվականի հունիսի 29-ին տեղի ունեցած վթարի հետևանքով կրած վնասի չափը կազմում է 2.514.600 ՀՀ դրամ: Հայցվորի կողմից Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան է ներկայացվել 2.514.600 ՀՀ դրամ գումարի չափով վնասի հատուցման պահանջ¹:

8. Հղում կատարելով «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված՝ ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի 19-րդ հոդվածի 19-րդ, 22-րդ, 23-րդ և 24-րդ մասերին, ՀՀ

¹ Տե՛ս քաղաքացիական գործը, թերթեր 2-4:

քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 25-րդ հոդվածի 3.1-րդ մասին՝ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը 2022 թվականի նոյեմբերի 14-ի որոշմամբ քաղաքացիական գործն ըստ ենթակայության՝ ուղարկել է Հակակոռուպցիոն դատարան՝ այն պատճառաբանությամբ, որ սույն գործով ներկայացված պահանջի քննությունն անխուսափելիորեն առնչվում է Հայաստանի Հանրապետության գույքային շահերին²:

9. Հղում կատարելով «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետին, 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասին, 41-րդ հոդվածի 1-ին, 3-րդ մասերին՝ Հակակոռուպցիոն դատարանը 2022 թվականի նոյեմբերի 28-ի որոշմամբ գտել է, որ սույն գործը ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին և այդ առնչությամբ դիմել է Վճռաբեկ դատարանի նախագահին՝ նշելով, որ. *«(...) ներկայացված հայցապահանջը չի կարող որակվել որպես պետության գույքային շահի պաշտպանության վերաբերյալ հայց և ըստ այդմ՝ ենթակա չէ քննության ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանում հերկյալ պարճառաբանությամբ.*

ա) ներկայացված հայցապահանջով հայցի օբյեկտը ոչ թե պետության գույքային շահն է, այլ մասնավոր անձին՝ ենթադրաբար հատուցման ենթակա գումարը,

բ) ներկայացված հայցապահանջով հայցի առարկան ոչ թե պետության գույքային շահի պաշտպանության պահանջն է, այլ մասնավոր անձի գույքային իրավունքների պաշտպանությունը, որն իրականացվել է պետական մարմնից հոգուր վերջինիս վնասի հատուցման պահանջ դարարան ներկայացնելու միջոցով,

գ) հայցապահանջը ներկայացված է ոչ թե դարախազության, այլ ֆիզիկական անձի կողմից:

Վերոգրյալի հաշվառմամբ, անկախ այն հանգամանքից, որ սույն գործով անուղղակիորեն կարող է շոշափվել պետության գույքային շահը, Դատարանը գտնում է, որ ներկայացված հայցապահանջը պետության գույքային շահի պաշտպանության վերաբերյալ հայց չէ, ենթակա չէ քննության ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանում,

² Տե՛ս քաղաքացիական գործը, թերթ 96:

հերևաբար քացակայել է գործը ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանին հանձնելու ենթակայության նախապայմանը»³:

Վճռաբեկ դատարանի նախագահի պատճառաբանությունները և եզրահանգումը.

10. Սույն գործով Վճռաբեկ դատարանի նախագահի առջև բարձրացված իրավական հարցը հետևյալն է. *հիմնավոր է արդյոք ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի հերևությունն այն մասին, որ թիվ ՀԿԴ/0055/02/22 (ԵԴ/2401/02/22) քաղաքացիական գործը՝ ըստ հայցի Խաչատուր Մարտիրոսյանի ընդդեմ ՀՀ ճանապարհային ոստիկանության՝ վնասի հարուցման պահանջի մասին, ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին արյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին:*

11. «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետի համաձայն՝ *«Մասնագիտացված դատարաններն են՝ (...) հակակոռուպցիոն դատարանը»:*

«Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ *«Հակակոռուպցիոն դատարանին են ենթակա (...) քաղաքացիական դատավարության կարգով պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանության հայցերով և «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» օրենքի հիման վրա գույքի բռնագանձման հայցերով հարուցված քաղաքացիական գործերը (...):»:*

12. Սույն որոշման նախորդ կետում վկայակոչված իրավական նորմերի վերլուծությունից հետևում է, որ հակակոռուպցիոն դատարանին ենթակա քաղաքացիական գործերն են՝ քաղաքացիական դատավարության կարգով պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանությանն ուղղված հայցերով և «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» օրենքի հիման վրա գույքի բռնագանձման հայցերով հարուցված քաղաքացիական գործերը: Նշվածը հիմք է տալիս փաստելու, որ օրենսդիրը հակակոռուպցիոն դատարանի ենթակայությանն է վերապահել ոչ թե այն գործերը, որոնք **առնչվում են պետության գույքային և ոչ գույքային շահերին**, այլ այն հայցերով գործերը, որոնք **ուղղված են այդ շահերի պաշտպանությանը**: Այսինքն՝ հակակոռուպցիոն

³ Տե՛ս քաղաքացիական գործը, թերթեր 102-108:

դատարանի ենթակայական իրավագործությունը սահմանափակված է **պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանությանն ուղղված հայցերի** քննությամբ: Հարկ է նաև նշել, որ այս մոտեցումը բխում է 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված՝ ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի նախագծի ընդունման հիմնավորումներից, համաձայն որոնց, օրենսդիրը հակակոռուպցիոն դատարանին օժտել է մասնագիտացված դատարանի կարգավիճակով և ըստ այդմ՝ նախատեսել այդ դատարանի քննությանը ենթակա քաղաքացիաիրավական վեճերի սահմանափակ շրջանակ⁴:

13. Սույն քաղաքացիական գործի նյութերի ուսումնասիրությունից հետևում է, որ.

- Խաչատուր Մարտիրոսյանը 2022 թվականի հունվարի 18-ին հայցադիմում է ներկայացրել Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան ընդդեմ ՀՀ ճանապարհային ոստիկանության՝ վնասի հատուցման պահանջի մասին⁵, որը Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի 2022 թվականի մարտի 15-ի որոշմամբ ընդունվել է վարույթ⁶,

- հղում կատարելով «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված՝ ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի 19-րդ հոդվածի 19-րդ, 22-րդ, 23-րդ և 24-րդ մասերին, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 25-րդ հոդվածի 3.1-րդ մասին՝ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը 2022 թվականի նոյեմբերի 14-ի որոշմամբ քաղաքացիական գործն ըստ ենթակայության է ուղարկել ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարան՝ այն պատճառաբանությամբ, որ սույն գործով ներկայացված

⁴ Տե՛ս 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի նախագծի հիմնավորումները՝ ՀՀ Ազգային ժողովի պաշտոնական կայքէջում՝ հետևյալ հղմամբ՝ http://www.parliament.am/draftreading_docs/7/K-785_DR2.pdf

⁵ Տե՛ս սույն որոշման 1-ին կետը:

⁶ Տե՛ս սույն որոշման 7-րդ կետը:

պահանջի քննությունն անխուսափելիորեն առնչվում է Հայաստանի Հանրապետության գույքային շահերին⁷:

- հղում կատարելով «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետին, 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասին, 41-րդ հոդվածի 1-ին, 3-րդ մասերին՝ Հակակոռուպցիոն դատարանը 2022 թվականի նոյեմբերի 28-ի որոշմամբ գտել է, որ սույն գործը ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին՝ նշելով, որ ներկայացված հայցապահանջը չի կարող որակվել որպես պետության գույքային շահի պաշտպանության վերաբերյալ հայց՝ այն պատճառաբանությամբ, որ.

ա) ներկայացված հայցապահանջով հայցի օբյեկտը ոչ թե պետության գույքային շահն է, այլ մասնավոր անձին՝ ենթադրաբար հատուցման ենթակա գումարը,

բ) ներկայացված հայցապահանջով հայցի առարկան ոչ թե պետության գույքային շահի պաշտպանության պահանջն է, այլ մասնավոր անձի գույքային իրավունքների պաշտպանությունը, որն իրականացվել է պետական մարմնից հոգուտ վերջինիս վնասի հատուցման պահանջ դատարան ներկայացնելու միջոցով,

գ) հայցապահանջը ներկայացված է ոչ թե դատախազության, այլ ֆիզիկական անձի կողմից⁸:

14. Նախորդ կետում մեջբերված փաստական հանգամանքները գնահատելով սույն որոշման 11-12-րդ կետերում վկայակոչված իրավադրույթների և արտահայտված իրավական դիրքորոշումների լույսի ներքո՝ հարկ է նկատել, որ սույն գործով Հայցվորը Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան է ներկայացրել հայցադիմում ընդդեմ ՀՀ ճանապարհային ոստիկանության՝ վնասի հատուցման պահանջի մասին: Այսինքն՝ հայցադիմումի առարկան կազմում է Հայցվորի իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանությանն ուղղված պահանջը, որը թեև կարող է նաև առնչվել պետության գույքային և ոչ գույքային շահերին, սակայն միտված չէ վերջինիս պաշտպանությանը: Այլ կերպ, հայցադիմումի առարկան չի հետապնդում հանրային շահի պաշտպանության

⁷ Տե՛ս սույն որոշման 8-րդ կետը:

⁸ Տե՛ս սույն որոշման 9-րդ կետը:

նպատակ, որն օրենսդրի կողմից նախատեսվել է որպես ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի կողմից գործերի քննության նախապայման:

Հետևաբար, ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի հետևությունն այն մասին, որ թիվ ՀԿԴ/0055/02/22 (ԵԴ/2401/02/22) քաղաքացիական գործը՝ ըստ հայցի Խաչատուր Մարտիրոսյանի ընդդեմ ՀՀ ճանապարհային ոստիկանության՝ վնասի հատուցման պահանջի մասին, ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին, հիմնավոր է:

15. Վերոգրյալի հիման վրա, գտնում եմ, որ Խաչատուր Մարտիրոսյանի հայցադիմումի հիման վրա հարուցված թիվ ՀԿԴ/0055/02/22 (ԵԴ/2401/02/22) քաղաքացիական գործը ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի քննությանը:

Հիմք ընդունելով վերոշարադրյալը և ղեկավարվելով ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ հոդվածի 2-րդ մասով՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց Ի

թիվ ՀԿԴ/0055/02/22 (ԵԴ/2401/02/22) քաղաքացիական գործն ըստ հայցի Խաչատուր Մարտիրոսյանի ընդդեմ ՀՀ ճանապարհային ոստիկանության՝ վնասի հատուցման պահանջի մասին, ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին:

ԼԻԼԻԹ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ